
Vetoamusvaliokunta

A9-0323/2021

16.11.2021

MIETINTÖ

vetoamusvaliokunnan vuonna 2020 käsittelemistä asioista
(2021/2019(INI))

Vetoamusvaliokunta

Esittelijä: Gheorghe Falcă

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	14
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	31
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	32

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

vetoamusvaliokunnan vuonna 2020 käsittelemistä asioista (2021/2019(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aikaisemmat päätöslauselmansa vetoamusvaliokunnan käsittelemistä asioista,
  - ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 10 ja 11 artiklan,
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 20, 24 ja 227 artiklan, joista käy ilmi, kuinka tärkeänä perussopimuksessa pidetään unionin kansalaisten ja asukkaiden oikeutta saattaa huolenaiheensa parlamentin tietoon,
  - ottaa huomioon SEUT-sopimuksen 228 artiklan Euroopan oikeusasiamiehen asemasta ja tehtävistä,
  - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 44 artiklan, joka koskee oikeutta vedota Euroopan parlamenttiin,
  - ottaa huomioon rikkomusmenettelyä koskevat SEUT-sopimuksen määräykset ja erityisesti sen 258 ja 260 artiklan,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan ja 227 artiklan 7 kohdan,
  - ottaa huomioon vetoamusvaliokunnan mietinnön (A9-0323/2021),
- A. ottaa huomioon, että parlamentti vastaanotti vuonna 2020 yhteensä 1 573 vetoomusta, mikä on 15,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019 esitetyt 1 357 vetoomusta ja 28,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018 esitetyt 1 220 vetoomusta;
- B. ottaa huomioon, että vuonna 2020 parlamentin vetoamusportaalissa yhtä tai useampaa vetoomusta tukevien käyttäjien määrä oli 48 882, mikä on huomattavasti enemmän kuin vuonna 2019, jolloin käyttäjiä oli 28 076; ottaa huomioon, että vuonna 2020 myös vetoomuksia tukevien klikkausten määrä kasvoi ja että niitä oli yhteensä 55 129;
- C. ottaa huomioon, että vuonna 2020 tehtiin suuri määrä vetoomuksia, joissa kansalaiset toivat esiin huolenaiheita, jotka liittyivät covid-19-pandemian puhkeamisesta johtuviin kansanterveydellisiin ja sosioekonomisiin hätätilanteisiin, ja toteaa, että tämä vaikutti merkittävästi siihen, että vuonna 2020 kirjattujen vetoomusten määrä oli edellisvuosia suurempi; ottaa huomioon, että vuonna 2020 vastaanotetuista vetoomuksista 13,23 prosenttia liittyi covid-19-pandemiaan;
- D. katsoo, että vuonna 2020 esitettyjen vetoomusten suuri määrä on osoitus siitä, että kriisiaikoina kansalaiset tukeutuvat vaaleilla valittuihin EU:n tason edustajiinsa esittämällä heille suoraan huolenaiheensa ja valituksensa;

- E. toteaa kuitenkin, että vastaanotettujen vetoomusten määrä on edelleen vaatimaton EU:n kokonaisväkilukuun nähden ja että toimia on vahvistettava entisestään, jotta lisätään kansalaisten tietoisuutta heidän vetoomusoikeudestaan ja kannustetaan heitä käyttämään sitä; ottaa huomioon, että vetoomusoikeutta käyttäessään kansalaiset odottavat EU:n toimielinten tuovan lisäarvoa löytämällä ratkaisun heidän ongelmiinsa;
- F. ottaa huomioon, että vetoomusten käsiteltäväksi ottamisen edellytyksistä määrätään SEUT-sopimuksen 227 artiklassa ja parlamentin työjärjestyksen 226 artiklassa, joiden mukaan vetoomusten on oltava EU:n kansalaisten tai asukkaiden esittämiä asioista, jotka koskevat heitä välittömästi ja jotka kuuluvat unionin toiminnan alaan;
- G. ottaa huomioon, että vuonna 2020 esitetyistä 1 573 vetoomuksesta 392:ta ei otettu käsiteltäväksi ja 51 peruttiin; ottaa huomioon, että niiden vetoomusten suhteellisen suuri osuus (24,92 prosenttia), joita ei otettu käsiteltäväksi vuonna 2020, osoittaa, että unionin vastuualueiden laajuudesta ja rajoista vallitsee edelleen laaja epäselvyys;
- H. ottaa huomioon, että oikeus esittää vetoamus Euroopan parlamentille on yksi EU:n kansalaisten perusoikeuksista; ottaa huomioon, että vetoomusoikeus tarjoaa EU:n kansalaisille ja asukkaille avoimen, demokraattisen ja läpinäkyvän mekanismin, jonka avulla he voivat kääntyä suoraan valitsemiensa edustajien puoleen, ja että tästä syystä sillä on keskeinen merkitys sen mahdollistamisessa, että kansalaiset voivat aktiivisesti olla mukana unionin toiminnan eri osa-alueilla;
- I. ottaa huomioon, että vetoomusoikeus tarjoaa parlamentille mahdollisuuden parantaa kykyään vastata kanteluihin ja huolenaiheisiin, jotka liittyvät EU:n perusoikeuksien kunnioittamiseen ja unionin lainsäädännön noudattamiseen jäsenvaltioissa; toteaa, että vetoamukset ovat siksi hyödyllinen tietolähde EU:n lainsäädännön virheellisestä soveltamisesta tai rikkomisesta ja että ne näin ollen antavat parlamentille ja muille unionin toimielimille mahdollisuuden arvioida unionin lainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamista sekä sen mahdollisia vaikutuksia unionin kansalaisten ja asukkaiden oikeuksiin;
- J. ottaa huomioon, että parlamentti on jo kauan ollut johtava toimija vetoamusmenettelyn kansainvälisessä kehittämisessä ja sillä on edelleen Euroopan avoimin ja läpinäkyvin vetoamusjärjestelmä, joka mahdollistaa vetoomusten esittäjien osallistumisen sen toimintaan;
- K. toteaa, että vetoamusvaliokunta tutkii ja käsittelee huolellisesti jokaisen parlamentille esitetyn vetoamuksen; toteaa, että kullakin vetoamuksen esittäjällä on oikeus saada vastaus ja tietoa käsiteltäväksi ottamista ja jatkotoimia koskevasta valiokunnan päätöksestä kohtuullisessa ajassa, omalla kielellään tai vetoamuksessa käytetyllä kielellä; ottaa huomioon, että vetoamuksen esittäjät voivat pyytää asiassa ilmaantuneisiin olennaisiin seikkoihin vedoten, että vetoamus käsitellään uudelleen;
- L. toteaa, että vetoamusvaliokunnan toiminta perustuu vetoamuksen esittäjien antamaan panokseen; ottaa huomioon, että vetoamuksen esittäjien vetoamuksissaan ja valiokunnan kokouksissa antamat tiedot sekä komission tekemä arviointi ja jäsenvaltioiden ja muiden elinten antamat vastaukset ovat erittäin tärkeitä valiokunnan työn kannalta; ottaa huomioon, että käsiteltäväksi otetut vetoamukset tarjoavat lisäksi parlamentin muiden valiokuntien työn kannalta arvokasta tietoa, sillä

vetoamusvaliokunta lähettää vetoamukset eteenpäin muille valiokunnille tiedoksi tai lausuntoa varten;

- M. toteaa, että vetoamusvaliokunta pitää erittäin tärkeänä vetoomusten julkista käsittelyä kokouksissaan; toteaa, että vetoamuksen esittäjillä on oikeus esitellä vetoamuksensa ja että he ottavat usein osaa keskusteluun ja siten myötävaikuttavat aktiivisesti valiokunnan työhön; toteaa, että vuonna 2020 vetoamusvaliokunta piti 13 valiokuntakokousta, joissa keskusteltiin 116 vetoamuksesta ja joissa oli läsnä 110 vetoamuksen esittäjää, ja että 78 vetoamuksen esittäjää osallistui aktiivisesti ja käytti puheenvuoron; ottaa huomioon, että vuonna 2020 kokouksissa käsiteltyjen vetoomusten määrä oli vuoden 2019 määrää pienempi, mikä johtui siitä, että valiokunnan kokousten kestoa lyhennettiin etenkin huhtikuun ja heinäkuun välisenä aikana, koska pandemiaan liittyvistä parlamentin varotoimenpiteistä johtuen tulkkaukspalveluja oli tarjolla rajallisesti;
- N. ottaa huomioon, että vuonna 2020 esitetyissä vetoamuksissa esiin tuodut tärkeimmät huolenaiheet koskivat perusoikeuksia (erityisesti covid-19-hätätoimenpiteiden vaikutuksia oikeusvaltioperiaatteeseen ja demokratiaan, liikkumisvapauteen, oikeuteen tehdä työtä, saada tietoja ja opetusta sekä suuressa määrässä vetoamuksia aiheena olleita hlbt+ -ihmisten oikeuksia unionissa), terveyttä (erityisesti kysymyksiä, jotka liittyivät pandemiasta johtuvaan kansanterveyskriisiin, aina kansalaisten terveyden suojelemisesta, hoidoista ja suojaimista terveyskriisin hoitoon jäsenvaltioissa, rokotteiden hankkimiseen ja jakamiseen), ympäristöä (etupäässä kaivostoimintaa ja sen ympäristövaikutuksia, ydinturvallisuutta, ilman saastumista ja luonnonvaraisten ekosysteemien pilaantumista), oikeusasioita (erityisesti oikeuden saatavuuteen tai väitettyihin menettelyjen sääntöjenvastaisuuksiin liittyviä asioita tai oikeusvaltioperiaatetta koskevia huolenaiheita sekä rajatylittäviin lapsikaappauksiin ja lapsen huoltoa koskeviin oikeuksiin liittyviä tapauksia), työllistymistä (erityisesti työmarkkinoille pääsyä ja epävarmoja työsuhteita), koulutusta (erityisesti kysymyksiä, jotka liittyivät syrjintään koulutukseen pääsyn yhteydessä) ja sisämarkkinoita (erityisesti kysymyksiä, jotka koskivat pandemiasta johtuvia kansallisia liikkumisrajoituksia ja niiden vaikutusta ihmisten liikkumisvapauteen EU:n sisällä ja ulkopuolella) sekä Yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista koskevan sopimuksen täytäntöönpanoa monien muiden toiminta-alojen lisäksi;
- O. toteaa, että vuonna 2020 vastaanotetuista vetoamuksista 79,7 prosenttia (1 254 vetoamusta) toimitettiin parlamentin vetoamusportaalien kautta, kun vuonna 2019 vastaava prosenttiosuus oli 73,9 prosenttia (1 003 vetoamusta); toteaa tämän vahvistavan, että parlamentin vetoamusportaalista on tullut kansalaisten selvästi eniten käyttämä kanava vetoomusten esittämiseksi parlamentille;
- P. ottaa huomioon, että vuonna 2020 vetoamusportaalista kehitettiin entistä käyttäjäystävällisempi, turvallisempi ja saavutettavampi portaaliksi kansalaisille; ottaa huomioon, että usein kysytyjen kysymysten osiota on päivitetty ja että Euroopan tietosuojavaltuutetun suositusten täytäntöönpanemiseksi on tehty useita tietosuoja koskevia parannuksia ja otettu käyttöön uusi salasanapalautusmekanismi; ottaa huomioon, että vetoamusportaalien, ePetin ja PETIGREFin välistä yhteenliittämää on kehitetty edelleen ja että ulkoisen kehitystyön ja Hermes-järjestelmän integroinnin

varmistamiseksi on toteutettu toimia; toteaa, että suuri määrä käyttäjien esittämiä tukipyyntöjä käsiteltiin onnistuneesti;

- Q. ottaa huomioon, että vuonna 2020 esityslistalle otettiin käsiteltäväksi kiireellisellä menettelyllä monia covid-19-pandemiaa koskeneita vetoamuksia;
- R. ottaa huomioon, että vuonna 2020 vetoamusvaliokunta teki vain yhden tiedonhankintamatkan; ottaa huomioon, että muita tiedonhankintamatkoja ei ollut mahdollista järjestää pandemiasta seuranneen tilanteen vuoksi ja koska parlamentin puhemies päätti peruuttaa parlamentin tilaisuudet, valtuuskunnat mukaan luettuina, yhtenä varotoimenpiteenä covid-19-pandemian leviämisen hillitsemiseksi sekä parlamentin jäsenille ja henkilöstölle aiheutuvien terveysriskien minimoimiseksi;
- S. ottaa huomioon, että vetoamusvaliokunta järjesti 15. lokakuuta 2020 yhteistyöhön osallistuvana valiokuntana yhdessä asiasta vastaavien valiokuntien (kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta (LIBE) ja kulttuuri- ja koulutusvaliokunta (CULT)) kanssa julkisen kuulemisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Minority SafePack – miljoona allekirjoitusta Euroopan monimuotoisuuden puolesta”; ottaa huomioon, että pandemian vuoksi kuuleminen järjestettiin hybridimuodossa ja että eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjien oli mahdollista osallistua kuulemiseen etäyhteyden välityksellä ja yleisö pystyi seuraamaan tilaisuutta suoratoistona verkossa;
- T. toteaa, että komissiolla on perussopimusten valvojana olennainen rooli vetoamusvaliokunnan työssä ja että vetoamusten esittäjien toimittamat tiedot ovat hyödyllisiä EU:n lainsäädännön virheellisen soveltamisen tai rikkomisten havaitsemiseksi;
- U. toteaa, että komission strategia vetoamusten käsittelystä perustuu sen vuoden 2016 tiedonantoon ”EU:n lainsäädäntö: parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla” (C(2016)8600);
- V. toteaa, että komission vuosikertomuksissa EU:n lainsäädännön soveltamisen valvonnasta viitataan vetoamuksiin hyvin yleisesti, mikä on osoitus siitä, että ei ole olemassa asianmukaista järjestelmää tiedon keräämiseksi vetoamuksista ja siitä, millainen yhteys niillä on rikkomusmenettelyihin tai EU:n säädöksiin;
- W. toteaa, että työjärjestyksen mukaan vetoamusvaliokunta vastaa suhteista Euroopan oikeusasiamieheen, joka tutkii kanteluita EU:n toimielimissä ja elimissä havaituista hallinnollisista epäkohdista; toteaa, että nykyinen Euroopan oikeusasiamies Emily O’Reilly esitteli vuoden 2019 vuosikertomuksensa vetoamusvaliokunnalle sen 3. syyskuuta 2020 pidetyssä kokouksessa;
- X. ottaa huomioon, että vetoamusvaliokunta on Euroopan oikeusasiamiehen lailla Euroopan oikeusasiamiesten verkoston jäsen ja että verkostoon kuuluu myös kansallisia ja alueellisia oikeusasiamiehiä ja vastaavia elimiä jäsenvaltioissa, ehdokasmaissa ja muissa Euroopan talousalueen maissa, ja toteaa, että verkoston tavoitteena on edistää tiedonvaihtoa unionin oikeudesta ja politiikasta sekä vaihtaa parhaita käytäntöjä;

1. korostaa, että vetoamusvaliokunnalla on perustavanlaatuinen rooli EU:n kansalaisten ja asukkaiden oikeuksien suojelussa ja edistämisessä, kun se varmistaa, että vetoomusten esittäjien huolenaiheet ja valitukset tutkitaan oikea-aikaisesti ja tehokkaasti ja ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan avoimella, demokraattisella, nopealla ja läpinäkyvällä vetoamusprosessilla; painottaa keskeistä merkitystä, joka vetoamuksilla on suoran demokratian periaatteiden ja EU:n kansalaisten aktiivisen osallistumisen edistämisessä;
2. korostaa, että kansalaisten osallistuminen unionin päätöksentekoprosessiin on ensisijaisen tärkeää demokraattisemman, avoimemman ja läpinäkyvämmän unionin saavuttamiseksi; painottaa, että vetoamusvaliokunnalla on keskeinen rooli siinä, että EU:n kansalaiset otetaan mukaan unionin toimintaan, ja toteaa, että se toimii keskustelufoorumina, jossa kansalaiset voivat saada äänensä kuulluksi EU:n toimielimissä; kehottaa EU:n toimielimiä parantamaan kansalaisten ongelmiin antamia vastauksia päätöksenteossa siten, että ne ottavat huomioon vetoamuksissa esitetyt mielipiteet ja valitukset;
3. muistuttaa, että on tärkeää käydä jatkuvaa julkista keskustelua EU:n toiminnan aloista, jotta varmistetaan, että kansalaiset saavat paikkansapitävää tietoa EU:n toimivallasta ja päätöksenteon eri tasoista; kehottaa tässä yhteydessä toteuttamaan tehokkaita tiedotuskampanjoita; painottaa, että lehdistön ja viestintäpalvelujen aktiivinen osallistuminen EU:n ja kansallisella tasolla ja aktiivisempi toiminta sosiaalisessa mediassa parantaisi vetoamusvaliokunnan tekemän työn näkyvyyttä ja sitä, miten hyvin se pystyy vastaamaan kansalaisten huolenaiheisiin;
4. katsoo, että nämä toimet myös auttaisivat estämään vetoamusvaliokunnan työtä koskevaa disinformaatiota komission disinformaation torjunnan toimien mukaisesti ja auttaisivat tiedottamaan kansalaisille heidän vetoomusoikeudestaan sekä unionin vastuualueiden samoin kuin vetoamusvaliokunnan toimivaltuuksien laajuudesta ja rajoista, ja katsoo, että näin voitaisiin vähentää sellaisten vetoomusten määrää, joita ei oteta käsiteltäväksi; katsoo, että on myös tärkeää tuoda esiin sellaisia tapauksia, joissa vetoamuksen esittäjän esille tuoma ongelma on ratkaistu onnistuneesti vetoamusvaliokunnan tuella; painottaa tässä yhteydessä EU:n monikielisen viestinnän periaatteiden merkitystä paremman yhteyden luomiseksi kaikkien jäsenvaltioiden kansalaisiin;
5. painottaa, että Euroopan tulevaisuuskonferenssia olisi hyödynnettävä tilaisuutena kertoa EU:n kansalaisille vetoamusvaliokunnan roolista, jotta voitaisiin parantaa kansalaisten tietoisuutta vetoomusoikeudesta ja kannustaa heitä osallistumaan aktiivisesti ja kertomaan huolenaiheistaan ja ajatuksistaan vaaleilla valituille edustajilleen;
6. painottaa, että vetoamukset tarjoavat kansalaisille yhteyden EU:n toimielimiin ja parlamentille ja muille EU:n toimielimille ainutlaatuisen mahdollisuuden suoraan yhteydenpitoon EU:n kansalaisten ja EU:ssa asuvien kanssa, ymmärtää heidän ongelmiaan ja ylläpitää säännöllistä vuoropuhelua heidän kanssaan erityisesti tapauksissa, joissa EU:n lainsäädännön virheellinen soveltaminen vaikuttaa heihin kielteisesti; korostaa tarvetta tehostaa vetoamusvaliokunnan ja asiasta vastaavien valiokuntien, unionin toimielinten, elinten ja virastojen sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten välistä yhteistyötä EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa ja

noudattamista koskevilla tutkimuksilla ja ehdotuksilla, valiokunnalle annettavat tarvittavat vastaukset mukaan lukien; katsoo, että tällainen yhteistyö on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan käsitellä ja ratkaista kansalaisten huolenaiheita, jotka liittyvät EU:n lainsäädännön soveltamiseen, ja katsoo, että se edistää osaltaan EU:n demokraattisen legitimiuden ja vastuuvastavuuden vahvistamista; kehottaa tämän vuoksi jäsenvaltioiden edustajia osallistumaan aktiivisemmin valiokunnan kokouksiin ja vaatii vastaamaan nopeammin vetoamusvaliokunnan kansallisille viranomaisille lähettämiin selvitys- tai tietopyyntöihin; kehottaa komissiota toteuttamaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että Euroopan perusoikeuskirjan 51 artiklan soveltamisalan tulkinta on mahdollisimman yhtenäinen ja laaja;

7. kehottaa komissiota ottamaan aktiivisemmän roolin vetoamusvaliokunnassa sen varmistamiseksi, että kansalaiset saavat yksityiskohtaisen ja ymmärrettävän vastauksen;
8. korostaa, että on kunnioitettava komission lähestymistapaa ja kantaa, jotka se ilmaisee vetoamusvaliokunnalle antamissaan vastauksissa, ja on kunnioitettava komission roolia perussopimusten valvojana;
9. muistuttaa, että vetoamukset myötävaikuttavat merkittävästi komission rooliin perussopimusten valvojana; korostaa, että vetoamusvaliokunnan ja komission välinen tiiviimpi yhteistyö on olennaisen tärkeää vetoamusten käsittelyn onnistumisen varmistamiseksi; kehottaa komissiota välttämään yleisluontoisia vastauksia ja vastaamaan oikea-aikaisesti, täsmällisesti, selkeästi ja kohdennetusti, jotta vetoamusten esittäjien konkreettisiin pyyntöihin vastataan tehokkaasti; kehottaa komissiota varmistamaan avoimuuden ja asiakirjojen ja tiedon saatavuuden vastaanotettuihin vetoamuksiin liittyvissä EU Pilot -menettelyissä sekä jo loppuun saatettujen EU Pilot -menettelyjen ja rikkomusmenettelyjen osalta ja kehottaa lisäksi ottamaan ensisijaisesti huomioon kaikki EU:n lainsäädännön rikkomiseen liittyvät vetoamuksissa esille tuodut kysymykset, kun se harkitsee rikkomusmenettelyn käynnistämistä, ja erityisesti silloin, kun ne liittyvät ympäristölainsäädäntöön;
10. pyytää komissiota selventämään vetoamuksiin liittyvää toimivaltaansa, mukaan lukien ne vetoamukset, joissa tuodaan esille kysymyksiä, jotka kuuluvat EU:n toiminnan alaan mutta eivät kuulu mihinkään sellaiseen toimintapolitiikkaan, jossa EU:lla on lainsäädäntövalta;
11. kehottaa kansallisia viranomaisia ryhtymään aktiivisesti tarvittaviin toimenpiteisiin kansalaisten vetoamuksissaan esittämiin huolenaiheisiin vastaamiseksi silloin, kun EU:n lainsäädännön noudattamisessa on systeemisiä ongelmia; kehottaa komissiota antamaan säännöllisesti tietoa siitä, miten tutkituissa tapauksissa on edistytty EU:n lainsäädännön noudattamisessa;
12. korostaa, että vetoamusvaliokunnan on noudatettava SEUT-sopimuksen 227 artiklassa sekä parlamentin työjärjestyksen 226 artiklassa vahvistettuja käsiteltäväksi ottamisen kriteerejä;
13. muistuttaa, että yhteistyö parlamentin muiden valiokuntien kanssa on olennaista vetoamusten täsmällisen ja kattavan käsittelyn varmistamiseksi; panee merkille, että vuonna 2020 muille valiokunnille lähetettiin 56 vetoamusta lausuntoa varten ja 385 vetoamusta tiedoksi; pitää myönteisenä, että muilta valiokunnilta saatiin

40 lausuntoa ja 60 ilmoitusta vetoomusten huomioon ottamisesta valiokuntien työssä; toteaa, että parlamentin muiden valiokuntien kanssa järjestettävät julkiset kuulemiset edesauttavat vetoomusten perusteellista käsittelyä; muistuttaa, että vetoomuksen esittäjille ilmoitetaan päätöksistä pyytää lausuntoja muilta valiokunnilta heidän vetoomustensa käsittelyä varten; kehottaa parlamentin valiokuntia osallistumaan aktiivisemmin vetoomusten käsittelyyn tarjoamalla asiantuntemustaan ja antamaan siten parlamentille mahdollisuuden vastata nopeammin ja kattavammin kansalaisten huolenaiheisiin; pitää valitettavana, että vetoomusverkosto ei pystynyt kokoontumaan vuonna 2020 covid-19-pandemian aiheuttaman tilanteen vuoksi;

14. katsoo, että vetoomusverkosto on hyödyllinen väline, jolla lisätään tietoisuutta vetoomuksissa esille tuoduista kysymyksistä ja helpotetaan vetoomusten käsittelyä muissa valiokunnissa, joihin ne lähetetään lausuntoa varten tai tiedoksi; toteaa, että vetoomusten seuranta parlamentaarisisessa ja lainsäädännöllisessä työssä on helpotettava; katsoo, että tämän verkoston olisi tehostettava komission ja muiden EU:n toimielinten kanssa käytävää vuoropuhelua ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä; on vakuuttunut siitä, että vetoomusverkoston säännöllisillä kokouksilla on ratkaiseva merkitys parlamentin valiokuntien yhteistyön tehostamiselle, sillä niissä vaihdetaan tietoja ja jaetaan parhaita käytäntöjä verkoston jäsenten kesken; kehottaa parlamenttia laatimaan mekanismin, jonka avulla vetoomusvaliokunta voi osallistua suoraan lainsäädäntöprosessiin;
15. kiinnittää huomiota 17. joulukuuta 2020 antamaansa päätöslauselmaan vetoomusvaliokunnan vuonna 2019 käsittelemistä asioista¹,
16. korostaa, että vaikka valiokuntien kokouksille varattua aikaa lyhennettiin vuonna 2020, mikä johtui Euroopan parlamentin varoimenpiteistä covid-19:n leviämisen ehkäisemiseksi parlamentin tiloissa ja niistä seuranneista vähennytyistä tulkkauksipalveluista, vetoomusvaliokunta on ilmaissut kantansa vetoomuksissa esiin tuotuihin tärkeisiin kysymyksiin osallistumalla moniin parlamentin mietintöihin, erityisesti mietintöihin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen tekemisestä², EU:n oikeuden soveltamisen valvonnasta 2017 ja 2018³, suosituksista Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa uudesta kumppanuudesta käytäviä neuvotteluja varten⁴, perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa – vuosikertomus 2018–2019⁵, eriarvoisuuden vähentämisestä keskittyen etenkin työssäkäyvien köyhyyteen⁶, Turkkiä koskevasta vuoden 2019 kertomuksesta⁷ ja yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY täytäntöönpanosta YK:n vammaisyleissopimuksen valossa⁸; arvostaa vetoomusvaliokunnan sihteeristön toimintaa yleisesti ja erityisesti pandemian aikana, kun työskentelyolosuhteet

¹ EUVL C 445, 29.10.2021, s. 168.

² Lausunto annettu 21. tammikuuta 2020.

³ Lausunto annettu 19. helmikuuta 2020.

⁴ Lausunto annettu 30. huhtikuuta 2020.

⁵ Lausunto annettu 7. syyskuuta 2020.

⁶ Lausunto annettu 7. syyskuuta 2020.

⁷ Lausunto annettu 29. lokakuuta 2020.

⁸ Lausunto annettu 3. joulukuuta 2020.

hankaloituivat; painottaa tarvetta käsitellä pandemian aikana ilmenneitä haasteita ja tarkastella tapoja parantaa valiokunnan työtä erityisesti kriisiaikoina;

17. huomauttaa, että suosituksissaan neuvotteluihin Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa tehtävästä uudesta sopimuksesta vetoamusvaliokunnan jäsenet painottivat, että kaikilla Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvilla EU:n kansalaisilla oli SEUT-sopimuksen 227 artiklan mukainen oikeus vedota Euroopan parlamenttiin, osallistua eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen ja kääntyä Euroopan oikeusasiamiehen puoleen siirtymäkauden päätyttyä (31. joulukuuta 2020), ja lisäksi he kehottivat Euroopan oikeusasiamiestä jatkamaan eroamissopimuksesta käytyjen neuvottelujen aikana aloittamiaan toimia avoimuuden varmistamiseksi EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan tulevan kumppanuuden yhteydessä käytävissä neuvotteluissa;
18. kiinnittää huomiota suureen määrään covid-19:ää koskevia vetoamuksia, jotka vetoamusvaliokunta käsiteli ja joihin se vastasi vuonna 2020 pääosin kiireellistä menettelyä käyttämällä; korostaa, että suurimmassa osassa näistä vetoamuksista vaadittiin kansalaisten perusoikeuksien ja -vapauksien suojelua hätätoimenpiteiltä, myös sulkutoimilta, sekä avoimuutta covid-19-rokotteiden kehittämisessä, hankinnoissa ja jakelussa; korostaa, että nämä vetoamukset sisälsivät myös kysymyksiä hoidoista ja suojaimista sekä kysymyksiä terveystilanteiden hoitoa jäsenvaltioissa koskevista arvioinneista; muistuttaa myös, että useat vetoamusten esittäjät toivat esiin huolensa kansallisten hätätoimenpiteiden, myös sulkutoimien, vaikutuksesta demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja perusoikeuksiin ja kyseenalaistivat matkustus- ja työskentelyrajoitukset, sekä alkuvaiheessa sisäraja- ja valvonnan vallinneesta jäsenvaltioiden välisen koordinoinnin puutteesta, joka hankaloitti vapaata liikkumista Schengen-alueella ja oli erityisesti ongelma monille rajatyöntekijöille, opiskelijoille ja pariskunnille, joiden osapuolet ovat kahden eri maan kansalaisia, ja lisäksi peruutettujen lentojen ja matkojen käsittelystä pandemian aikana ja asianomaisten lentoyhtiöiden korvauskäytännöistä; palauttaa mieliin, että kaikkien rajoittavien toimenpiteiden on oltava välttämättömiä, oikeasuhteisia ja väliaikaisia; painottaa, että EU:n lainsäädännön tehokkaan, yhtäläisen ja yhdenmukaisen soveltamisen varmistaminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan ylläpitää oikeusvaltiota, joka on yksi unionin ja sen jäsenvaltioiden perusarvoista SEU-sopimuksen 2 artiklan mukaisesti, myös covid-19-pandemian kaltaisissa kriisitilanteissa; katsoo, että vetoamusten nopea ja tehokas käsittely on erityisesti merkittävien kriisien aikana edellytys sille, että kansalaiset tunsivat luottamusta EU:n toimielimiä kohtaan;
19. korostaa päätöstä, joka tehtiin pandemian ensimmäisten kuukausien aikana, asettaa vetoamusvaliokunnassa etusijalle covid-19-pandemiaan liittyvät vetoamukset, jotta kansalaisten vuoden 2020 ensimmäisten kuukausien aikana esittämät kiireelliset pyynnöt pystyttiin käsittelemään asianmukaisesti;
20. on erittäin huolissaan covid-19-pandemian aiheuttamista kansanterveyteen liittyvistä ja sosioekonomisista vahingoista; on tyytyväinen vetoamusvaliokunnan erinomaiseen työhön, sillä se toi esiin kansalaisten huolet covid-19-pandemiaan liittyvistä kansanterveyttä koskevista ja sosioekonomisista kriiseistä ja auttoi siten varmistamaan parlamentin kyvyn vastata kansalaisten ja etenkin terveystilanteista erityisesti kärsineiden tarpeisiin ja odotuksiin, jotka liittyivät EU:n valmiuksiin vastata tällaiseen maailmanlaajuiseen haasteeseen; kiinnittää tässä yhteydessä huomiota

vetoamusvaliokunnan toteuttamiin tärkeisiin jatkotoimiin covid-19:ään liittyvissä vetoamuksissa esitettyihin asioihin vastaamiseksi ja toteaa, että nämä toimet johtivat siihen, että täysistunnossa hyväksyttiin päätöslauselmat Schengen-järjestelmästä ja covid-19-kriisin aikana toteutetuista toimenpiteistä⁹, kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä oikeuksista covid-19-kriisissä¹⁰ ja asunnottomuuden vähentämisestä Euroopan unionissa¹¹;

21. korostaa vetoamusvaliokunnan tärkeää panosta lasten oikeuksien suojeluun, mikä käy ilmi joistakin sen käsittelemistä vetoamuksista, jotka koskevat vanhempien Japanissa tekemiä lapsikaappauksia; viittaa tässä yhteydessä vanhempien Japanissa tekemistä kansainvälisistä ja maan sisäisistä lapsikaappauksista annettuun päätöslauselmaan, jota koskevan esityksen vetoamusvaliokunta hyväksyi 16. kesäkuuta 2020 ja joka hyväksyttiin täysistunnossa 8. heinäkuuta 2020¹²;
22. kiinnittää huomiota 29. lokakuuta 2020 pidettyyn kuulemiseen aiheesta ”Unionin kansalaisuus: vaikutusmahdollisuudet, osallisuus, osallistuminen”, jonka vetoamusvaliokunta järjesti yhdessä oikeudellisten asioiden valiokunnan, perussopimus-, työjärjestys-, ja toimielinasioiden valiokunnan sekä kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kanssa; katsoo, että tällä tilaisuudella parlamentti antoi merkittävän panoksen unionin kansalaisuutta vuonna 2020 koskevalle komission katsaukselle ja vetoamusvaliokunnassa parhaillaan tehtävään kansalaisten osallistamista koskevaan työhön;
23. panee merkille, että perusoikeuksien lisäksi vetoomusten esittäjien tärkein huolenaihe vuonna 2020 oli terveys, ja toteaa, että vetoamusvaliokunnan työssä keskityttiin covid-19-pandemiaan liittyviin terveyshuoliin; kiinnittää huomiota lisärahoituksen myöntämisestä myalgista myeloenkefalopatiaa koskevalle biolääketieteelliselle tutkimukselle annettuun päätöslauselmaan, jota koskevan esityksen valiokunta hyväksyi 30. huhtikuuta 2020 ja joka hyväksyttiin täysistunnossa 18. kesäkuuta 2020¹³; palauttaa mieliin, että tiede- ja potilasyhteisöt ovat suhtautuneet erittäin myönteisesti parlamentin päätöslauselmaan, koska siinä kehoitetaan lisäämään tietoisuutta jäsenvaltioissa tämän tyyppisestä sairaudesta järjestämällä viranomaisten, terveydenhuollon tarjoajien ja yleisesti julkisten viranhaltijoiden tarpeisiin vastaavaa koulutusta; toistaa tässä yhteydessä vaatimuksensa tutkimustoimien koordinoinnista ja tehostamisesta sekä lisärahoituksesta, myös Horisontti Eurooppa -ohjelmasta, tutkimuksen edistämiseksi, jotta voidaan puuttua inhimillisiin ja sosioekonomisiin seurauksiin, jotka aiheutuvat siitä, että yhä useammat ihmiset elävät ja työskentelevät pitkäaikaisten toimintarajoitteita aiheuttavien ja kroonisten sairauksien kanssa;
24. toteaa, että ympäristöasiat olivat myös vuonna 2020 vetoomusten esittäjien vakava huolenaihe; pitää valitettavana, että ympäristösääntöjä ei aina panna asianmukaisesti täytäntöön jäsenvaltioissa, kuten on kuvattu lukuisissa vetoamuksissa, joissa on esitetty valituksia ilman pilaantumista, luonnon ekosysteemien tilan heikentymisestä, ydinturvallisuudesta sekä kaivostoiminnan vaikutuksesta ympäristöön; korostaa, että on

---

⁹ EUVL C 425, 20.10.2021, s. 7.

¹⁰ EUVL C 371, 15.9.2021, s. 6.

¹¹ EUVL C 425, 20.10.2021, s. 2.

¹² EUVL C 371, 15.9.2021, s. 2.

¹³ EUVL C 362, 8.9.2021, s. 2.

tärkeää täyttää EU:n kansalaisten ympäristönsuojelua koskevat odotukset; kehottaa siksi komissiota yhdessä jäsenvaltioiden kanssa varmistamaan EU:n lainsäädännön asianmukaisen täytäntöönpanon tällä alalla;

25. on tyytyväinen vetoamusvaliokunnan erityiseen rooliin EU:ssa vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen vaalijana; kiinnittää huomiota valiokunnan merkittävään työhön vammaisasiota koskevien vetoamusten yhteydessä; panee merkille, että vammaisuuteen liittyvien vetoamusten määrä lähes kaksinkertaistui vuonna 2020 edelliseen vuoteen verrattuna; korostaa, että syrjintä, mahdollisuus koulutukseen ja työhön pääsy ovat edelleen vammaisten henkilöiden suurimpia haasteita, ja katsoo, että komission ja jäsenvaltioiden on tehostettava toimiaan, jotta ensisijaiset palvelut ovat kaikilta osin saatavilla; kehottaa laatimaan konkreettisia ehdotuksia, jotta edistetään osallisuutta ja helpotetaan taitojen tunnustamista ja siirrettävyyttä EU:ssa;
26. muistuttaa, että vetoamusvaliokunta kiinnitti vuonna 2020 erityistä huomiota keskusteluun vetoamuksista, jotka koskivat kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä covid-19-pandemian aikana kohtaamia vaikeuksia erityisesti terveyspalvelujen saatavuuden, henkilökohtaisen avun sekä perheisiin ja hoitajiin yhteydenpidon osalta; kiinnittää tässä yhteydessä huomiota vetoamusvaliokunnan esittämään ja täysistunnossa 8. heinäkuuta 2020 hyväksytyyn päätöslauselmaan kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä oikeuksista covid-19-kriisissä; suhtautuu myönteisesti uuteen vammaisstrategiaan, joka syntyi vetoamusvaliokunnan 28. lokakuuta 2020 pidetyssä kokouksessa järjestetyn vammaisten henkilöiden oikeuksien suojelua koskevan vuotuisen työpajan tuloksena;
27. muistuttaa, että suhteet Euroopan oikeusasiamieheen kuuluvat parlamentin työjärjestyksessä vetoamusvaliokunnalle osoitettuihin tehtäviin; pitää myönteisenä, että parlamentti tekee rakentavaa yhteistyötä Euroopan oikeusasiamiehen kanssa ja osallistuu Euroopan oikeusasiamiesten verkoston toimintaan; panee merkille Euroopan oikeusasiamiehen säännöllisen panoksen vetoamusvaliokunnan työhön kautta vuoden; uskoo vakaasti, että unionin toimielinten, elinten ja virastojen on varmistettava Euroopan oikeusasiamiehen suosituksia koskevat johdonmukaiset ja tehokkaat jatkotoimet;
28. pitää välttämättömänä, että kansalaiset voivat osallistua suoraan lainsäädäntöehdotusten esittämiseen; painottaa, että eurooppalainen kansalaisaloite on vetoamusvaliokunnalle aktiivisen kansalaisuuden tärkeä väline ja ainutlaatuinen Euroopan osallistavan demokratian väline, minkä vuoksi siihen on suhtauduttava avoimesti ja vastavuoroisesti; korostaa, että julkinen kuuleminen on sen järjestäjille ensisijainen mahdollisuus esitellä aloitteensa julkisesti EU:n toimielimille ja asiantuntijoille ja että se antaa komissiolle ja parlamentille mahdollisuuden saada hyvä käsitys kansalaisaloitteen toivotuista tuloksista; kehottaa komissiota tekemään lainsäädäntöehdotuksen jokaisen hyväksytyyn kansalaisaloitteen pohjalta;
29. painottaa, että EU:n toimielinten asiakirjojen avoimuus ja kansalaisten oikeus tutustua niihin ovat olennaisen tärkeitä, jotta kansalaisten demokraattiset oikeudet ja heidän luottamuksensa EU:n toimielimiin voidaan turvata mahdollisimman hyvin; huomauttaa, että nykyinen asetus (EY) N:o 1049/2001 Euroopan parlamentin, neuvoston ja

komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi ei enää heijasta todellista tilannetta; pitää erittäin valitettavana, että asetuksen (EY) N:o 1049/2001 tarkistamista on lykätty vuosia ja että asiassa ei ole edistytty; kehottaa komissiota esittämään ehdotuksen vuoden 2001 asetuksen uudelleenlaatimiseksi, jotta voidaan lisätä avoimuutta ja vastuuvellollisuutta edistämällä hyviä hallintokäytäntöjä Lissabonin sopimuksen määräysten mukaisesti;

30. korostaa, että vetoisuusportaali on keskeinen väline sujuvan, tehokkaan ja avoimen vetoisuusmenettelyn varmistamiseksi; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti tietosuojan ja tietoturvaominaisuuksien parannuksiin, joiden ansiosta portaali on kansalaisille käyttäjäystävällisempi ja turvallisempi; korostaa, että on jatkettava toimia, joilla portaalia tehdään laajalti tunnetuksi, myös sosiaalisessa mediassa, ja jotta siitä tehdään helppokäyttöisempi ja täysin esteetön kaikille ja erityisesti vammaisille henkilöille, muun muassa tekemällä mahdolliseksi vetoomusten esittämisen kansallisilla viittomakielillä; kehottaa julkaisemaan enemmän tietoja vetoisuusportaalilla, myös muita toimielimiä koskevien vetoomusten ja tutkimusten edistymisestä; kehottaa laatimaan arvioinnin siitä, miten voidaan estää varastettujen tai väärennetyjen henkilöllisyyksien käyttö, ja korostaa, että kirjaamisen ja allekirjoitusten tietoteknistä järjestelmää on kiireellisesti muutettava tai päivitettävä, jotta se on tosiasiallisesti joustava ja mahdollistaa kansalaisten reaaliaikaisen osallistumisen tarpeidensa mukaisesti; kannattaa sellaisen yhtenäisen digitaaliportaalin luomista, jota kansalaiset voivat käyttää ja josta nämä voivat löytää tietoa kaikista vetoisuusmenettelyistä;
31. panee merkille, että vaikka yhtä tai useampaa vetoomusta tukevien määrä on huomattavasti kasvanut, useat käyttäjät kokevat vetoomuksen tukemisen parlamentin vetoisuusportaalilla hankalaksi; katsoo, että vetoomuksen tukemisen yksinkertaistaminen antaisi kansalaisille mahdollisuuden käyttää paremmin vetoomusoikeuttaan;
32. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman ja vetoisuusvaliokunnan mietinnön neuvostolle, komissiolle, Euroopan oikeusasiamiehelle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, jäsenvaltioiden vetoisuusvaliokunnille ja niiden kansallisille oikeusasiamiehille tai vastaaville toimivaltaisille elimille.

PERUSTELUT

Euroopan parlamentin työjärjestyksen 227 artiklan 7 kohdan mukaisesti vetoamusvaliokunta tekee parlamentille vuosittain selkoa työnsä tuloksista. Mietinnön tarkoituksena on antaa kattava yleiskuva valiokunnan vuonna 2020 tekemästä työstä, ja se sisältää tilastollisen analyysin vastaanotetuista ja käsitellyistä vetoomuksista sekä tilannekatsauksen muusta parlamentaarista toiminnasta, kuten mietintöjen ja lausuntojen hyväksymisestä, kuulemisten järjestämisestä ja valiokunnan suhteista muihin EU:n toimielimiin. On syytä muistaa, että vetoamusvaliokunnan keskeinen työ perustuu EU:n kansalaisten ja asukkaiden SEUT-sopimuksen 227 artiklan mukaiseen oikeuteen esittää vetoamus Euroopan parlamentille, eikä se liity suoraan komission työohjelmaan.

Vuonna 2020 covid-19-pandemian puhkeaminen ja eri puolilla EU:ta käyttöön otetut hätätoimenpiteet, joilla on vastattu uudenlaiseen kansanterveyskriisiin ja sen taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin, ovat aiheuttaneet merkittäviä haasteita parlamentaarille demokratialle.

Heti pandemian alkaessa Euroopan parlamentti toteutti joitakin ennenäkemättömiä toimenpiteitä, joiden tavoitteena oli varmistaa parlamentin ydintoiminnot ja torjua samalla sen jäseniin ja henkilöstöön kohdistuvia terveysriskejä. Tätä varten puhemies on maaliskuusta 2020 alkaen antanut useita päätöksiä, jotka ovat edellyttäneet muun muassa parlamentin tiloissa järjestettävien tapahtumien ja niihin tehtävien vierailujen peruuttamista kaikilla kolmella työskentelypaikkakunnalla, valtuuskunnat ja valiokuntien kuulemiset mukaan lukien, samalla kun on säilytetty parlamentin hallintoelinten toiminnalliset valmiudet, täysistunnot sekä sääntömääräiset ja ylimääräiset valiokunnan kokoukset. Ydintoimintoja supistettiin mutta ne säilytettiin sen varmistamiseksi, että toimielimen lainsäädännölliset, talousarvioon liittyvät ja valvontatehtävät kyettiin täyttämään.

Jotta jäsenet voivat osallistua parlamentin toimintaan kotimaistaan, parlamentin yksiköt tekivät paljon töitä sellaisten digitaalisten etäkokous- ja -äänestysjärjestelmien kehittämiseksi, jotka on nimenomaisesti mukautettu parlamentin avoimeen, dynaamiseen ja monikieliseen toimintaympäristöön. Näitä etämenettelyjä käytettiin ensimmäisen kerran 26. maaliskuuta 2020 pidetyssä ylimääräisessä täysistunnossa, jossa parlamentti hyväksyi tärkeitä EU:n tukitoimenpiteitä pandemian torjumiseksi, ja niitä on käytetty siitä lähtien samalla, kun niitä on jatkuvasti päivitetty ja parannettu.

Näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa vetoamusvaliokunta paitsi mukautui nopeasti uuteen työskentelytapaan, myös toimi keskeisessä roolissa siinä, että varmistettiin parlamentin nopea reagointi kansalaisten kasvaviin huolenaiheisiin pandemiasta ja sen vakavista taloudellisista, sosiaalisista ja demokratiaan kohdistuvista seurauksista.

Ensinnäkin vetoamusvaliokunnan koordinaattorit päättivät 2. huhtikuuta 2020 mukauttaa valiokunnan tavanomaista vetoamusten käsittelymenettelyä, jotta kansalaisille voitiin antaa mahdollisuus jatkaa vetoamusten esittämistä ja saada valiokunnan päätökset käsiteltäväksi ottamisesta ja jatkotoimista tavanomaiseen tahtiin. Tätä varten koordinaattorit päättivät lisätä kirjallisten menettelyjen käyttöä kiistanalaisten suositusten käsittelyssä ja niistä äänestämässä sekä niitä koskevien tulosten ilmoittamisessa. Toisekseen koordinaattorit

päättivät käsitellä covid-19:ää koskevat vetoamukset kiireellisessä menettelyssä ja asettaa niitä koskevan keskustelun etusijalle.

Tätä varten valiokunta piti parlamentin työkalenterin tarkistamisen jälkeen 30. huhtikuuta 2020 ylimääräisen kokouksen, jossa keskusteltiin useissa parlamentille esitetyissä vetoamuksissa esiin tuoduista covid-19:n puhkeamista koskevista kansalaisten huolenaiheista. Tässä kokouksessa valiokunta piti myös ensimmäisen etämenettelyllä järjestetyn äänestyksen suosituksia Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa uudesta kumppanuudesta käytäviä neuvotteluja varten koskevasta lausuntoluonnoksesta sekä lisärahoituksen myöntämistä myalgista myeloenkefalopatiaa koskevalle biolääketieteelliselle tutkimukselle koskevasta luonnoksesta päätöslauselmaesitykseksi.

Lisäksi kaikissa 30. huhtikuuta ja 2. heinäkuuta 2020 välisenä aikana pidetyissä valiokunnan kokouksissa käsiteltiin yksinomaan vetoamuksia, joissa esitettiin kysymyksiä covid-19-terveyskriisin hoidosta ja kansallisten hätätoimenpiteiden vaikutuksesta perusoikeuksiin. Kaikki nämä kokoukset järjestettiin syyskuuhun asti kahden tunnin aikajaksoina Interactio-järjestelmän avulla. Tulkkauspalveluja oli saatavilla rajoitetusti saatavilla olevan tulkkausinfrastruktuurin supistetun kapasiteetin vuoksi. Valiokunnan kokoukset pidettiin parlamentin tiloissa siten, että vetoamuksen esittäjät, Euroopan komission edustajat ja useimmat jäsenet osallistuivat niihin etäyhteyden välityksellä.

Koordinaattorit päättivät 13. heinäkuuta 2020 pidetyssä kokouksessaan keskeyttää kiireellisen menettelyn ja noudattaa tavanomaista menettelyä kaikissa uusissa vastaanotetuissa covid-19:ää koskevissa vetoamuksissa, koska asiaa koskevien vetoamusten määrä oli hieman vähentynyt. Syyskuusta 2020 alkaen sääntömääräisiin valiokunnan kokouksiin varattu aika kasvoi neljään kahden tunnin kokoukseen kuussa.

Tilastollinen analyysi vuonna 2020 ja vuonna 2019 vastaanotetuista vetoamuksista

Tilastojen mukaan Euroopan parlamentti vastaanotti vuonna 2020 yhteensä 1 573 vetoamusta, mikä on 15,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019 esitetyt 1 357 vetoamusta ja 28,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018 kirjatut 1 220 vetoamusta. Covid-19:ää koskevien vetoamusten suuri määrä vaikutti merkittävästi vuonna 2020 kirjattujen vetoamusten määrän kasvuun vuosiin 2019 ja 2018 verrattuna.

Vetoamusportaalin käyttäjillä on mahdollisuus tukea vetoamuksia. Vuonna 2020 yhteensä 48 882 käyttäjää tuki vetoamuksia, kun vuonna 2019 vetoamuksia tuki 28 076 käyttäjää. Vetoamusportaalissa vetoamuksia tukeneiden käyttäjien määrä kasvoi siis huomattavasti vuonna 2020 edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2020 esitetyistä vetoamuksista 48 oli useamman kuin yhden kansalaisen allekirjoittamia. Näistä 48:sta useamman kuin yhden kansalaisen allekirjoittamasta vetoamuksesta kahdeksan oli useamman kuin 1 000 kansalaisen allekirjoittamia ja kaksi useamman kuin 10 000 kansalaisen allekirjoittamia.

Vetoomusten esittämistapa

Vuonna 2020 lähes 80 prosenttia vetoomuksista toimitettiin vetoomusportaalin kautta ja 20 prosenttia postitse. Kahdessa taulukossa esitetyt luvut osoittavat, että vuonna 2020 vetoomusportaalin kautta esitettyjen vetoomusten määrä kasvoi 25 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Lisäksi määrä kasvoi 45,3 prosenttia verrattuna vuoteen 2018, jolloin portaalin kautta esitettiin 863 vetoomusta, mikä vahvistaa, että vetoomusportaalista on tullut selvästi eniten käytetty kanava, jonka kautta kansalaiset esittävät vetoomuksia Euroopan parlamentille.

2020

Vetoomuksen esittämistapa	Vetoomusten määrä	%
Vetoomusportaali	1254	79,7
Kirje	319	20,2

2019

Vetoomuksen esittämistapa	Vetoomusten määrä	%
Vetoomusportaali	1003	73,9
Kirje	354	26,1

Vetoomusten tila kalenterivuositain¹

Seuraavassa taulukossa on esitetty vetoomusten tila vuodesta 2003 vuoteen 2020. Vuonna 2020 suurin osa vetoomuksista päätettiin vuoden kuluessa niiden vastaanottamisesta ja käsittelystä valiokunnassa. Kun vetoomuksia verrataan vuosien 2010–2019 vuosikertomuksiin sisältyviin vetoomusten tilaa koskeviin tietoihin, voidaan päätellä, että suurin osa vetoomuksista päätetään vuoden kuluessa niiden vastaanottamisesta ja käsittelystä. Vain hyvin pieni osuus (0,3–13,1 prosenttia) vuosien 2004–2015 vetoomuksista on edelleen käsiteltävänä. Useimmat näistä vetoomuksista, joiden käsittely on kesken, liittyvät ympäristöasioihin ja unionin tuomioistuimessa meneillään oleviin rikkomusmenettelyihin tai kysymyksiin, joita valiokunnan jäsenet haluavat seurata tarkasti.

Vetoomusten tila					
Vuosi	Vetoomusten määrä	Käsittely kesken		Käsittely päätetty	
2020	1 573	652	41,4 %	896	57,0 %
2019	1 357	363	26,8 %	994	73,2 %
2018	1 220	299	24,5 %	921	75,5 %
2017	1 271	256	20,1 %	1 015	79,9 %
2016	1 569	478	30,5 %	1 091	69,5 %
2015	1 431	187	13,1 %	1 244	86,9 %
2014	2 715	225	8,3 %	2 490	91,7 %
2013	2 891	296	10,2 %	2 595	89,8 %
2012	1 986	125	6,3 %	1 861	93,7 %
2011	1 414	71	5,0 %	1 343	95,0 %
2010	1 656	37	2,2 %	1 619	97,8 %
2009	1 924	14	0,7 %	1 910	99,3 %
2008	1 886	19	1,0 %	1 867	99,0 %

¹ Vetoomusten tilaa koskevat tilastot on ladattu 19. toukokuuta 2021.

2007	1 506	23	1,5 %	1 483	98,5 %
2006	1 021	4	0,4 %	1 017	99,6 %
2005	1 016	3	0,3 %	1 013	99,7 %
2004	1 002	3	0,3 %	999	99,7 %
2003	1 315	0	0 %	1 315	100,0 %

Vetoomusten käsittely²

2020

Vetoomusten käsittely	Määrä	%
Otettiin käsiteltäväksi, käsittely päätetty	478	30,39 %
Otettiin käsiteltäväksi, käsittely kesken	652	41,45 %
Ei otettu käsiteltäväksi	392	24,92 %
Peruutettu	51	3,24 %
Toimitettu Euroopan komissiolle lausuntoa varten	794	52,90 %
Toimitettu muille elimille lausuntoa varten	44	2,93 %
Toimitettu muille elimille tiedoksi	663	44,17 %

2019

Vetoomusten käsittely	Määrä	%
Otettiin käsiteltäväksi, käsittely päätetty	575	42,37 %
Otettiin käsiteltäväksi, käsittely kesken	363	26,75 %
Ei otettu käsiteltäväksi	406	29,9 %
Peruutettu	13	0,9 %
Toimitettu Euroopan komissiolle lausuntoa varten	557	48,27 %
Toimitettu muille elimille lausuntoa varten	43	3,73 %
Toimitettu muille elimille tiedoksi	554	48,01 %

² Vetoomusten käsittelyä koskevat tilastot on ladattu 19. toukokuuta 2021.

Taulukoista käy ilmi, että niiden vetoomusten prosenttiosuus, joita ei otettu käsiteltäväksi vuonna 2020, on vuoden 2019 vastaavaa prosenttiosuutta hieman pienempi. Samoin on pienempi niiden käsiteltäväksi otettujen vetoomusten prosenttiosuus (30,39 prosenttia), joiden käsittely päätettiin vuonna 2020 välittömästi toimittamalla tietoja vetoomuksen esittäjälle, verrattuna 42,37 prosenttiin vuonna 2019. Tästä seuraa, että vuonna 2020 käsiteltäväksi jätettiin enemmän vetoomuksia (41,45 prosenttia) kuin vuonna 2019, jolloin käsiteltäväksi jätettiin 26,75 prosenttia vetoomuksista.

Vuonna 2020 yli puolet käsiteltäväksi otetuista vetoomuksista toimitettiin komissiolle lausuntoa varten.

Muille elimille lausuntoa varten toimitettujen vetoomusten prosenttiosuus oli hyvin samankaltainen molempina vuosina.

Vetoomusten määrä maittain

Seuraavissa kahdessa taulukossa esitetään vetoomusten lukumääräiset ja prosentuaaliset muutokset maittain vuosina 2019–2020. Suuri määrä molempina vuosina esitetyistä vetoomuksista koskee EU:ta. Tämä tarkoittaa, että näissä vetoomuksissa joko tuodaan esille EU:n laajuisia kysymyksiä tai vaaditaan yhteisiä toimenpiteitä, jotka on pantava täytäntöön kaikkialla EU:ssa. EU:ta koskevat vetoomukset voivat myös koskea yhtä tai useampaa jäsenvaltiota, jolloin ne on kirjattu sekä EU:ta että kyseistä jäsenvaltioita / kyseisiä jäsenvaltioita koskeviksi. Tämä selittää sen, miksi EU:ta ja jäsenvaltioita koskevien vetoomusten määrä ylittää vuosina 2019 ja 2020 esitettyjen vetoomusten kokonaismäärän.

Lisäksi on syytä korostaa, että ne yhdeksän maata, joita suurin osa vetoomuksista koskee, säilyivät samoina molempina vuosina Ranskaa lukuun ottamatta. Vuonna 2020 Ranskaa koskevien vetoomusten määrä lähes puolittui vuoteen 2019 verrattuna (21 vetoomusta vuonna 2020, kun vuonna 2019 niitä oli 40). Lisäksi niiden maiden järjestys, joita suurin osa vetoomuksista koski, muuttui huomattavasti. Suurin osa vuonna 2020 esitetyistä vetoomuksista koski Espanjaa, johon liittyvien vetoomusten määrä kasvoi merkittävästi vuoteen 2019 verrattuna, 72,6 prosenttia. Sitä vastoin Saksaan liittyvien vetoomusten määrä väheni 15,3 prosenttia ja Italiaan liittyvien vetoomusten määrä 33 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna.

Toinen merkittävä ero koskee Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Vuonna 2020 valiokunta vastaanotti 38 Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevaa vetoomusta, mikä on alle puolet vuonna 2019 vastaanotetuista vastaavista vetoomuksista. Sen sijaan Puolaa koskevien vetoomusten määrä kasvoi merkittävästi vuonna 2020 (89 vetoomusta), kun vuonna 2019 esitettyjen vetoomusten lukumäärä oli 51.

Luettelon loppupäässä olevien maiden osalta vähiten vetoomuksia esitettiin molempina vuosina Sloveniasta ja Virosta.

2020

Maa	Vetoo- mukset	%
Euroopan unioni	642	33,1
Espanja	283	14,6
Saksa	172	8,9
Puola	89	4,6
Italia	69	3,6
Romania	56	2,9
Bulgaria	42	2,2
Yhdistynyt kuningaskunta	38	2,0
Kreikka	29	1,5
Itävalta	23	1,2
Muut EU-maat	187	9,3
Muut kuin EU-maat	130	6,7

2019

Maa	Vetoo- mukset	%
Euroopan unioni	599	34,6
Saksa	203	11,7
Espanja	164	9,5
Italia	103	5,9
Yhdistynyt kuningaskunta	90	5,2
Romania	80	4,6
Bulgaria	52	3,0
Puola	51	2,9
Kreikka	46	2,7
Ranska	40	2,3
Muut EU-maat	218	12,6
Muut kuin EU-maat	86	5,0

Vetoomusten kieli

Vuonna 2020 ja 2019 vetoomuksia esitettiin 22:lla EU:n virallisella kielellä. Molempina vuosina vetoomuksia esitettiin eniten saksaksi ja englanniksi. Taulukoista käy lisäksi ilmi, että molempina vuosina vastaanotetuista vetoomuksista lähes kolme neljäsosaa (76,5 ja 71,8 prosenttia) esitettiin saksan, englannin, espanjan ja italian kielillä.

Vuonna 2020 vähiten käytetyt kielet olivat tanska, malta ja sloveeni, kun taas vuonna 2019 ne olivat slovakki, latvia ja sloveeni.

2020

Vetoomuksen kieli	Vetoomusten määrä	%
saksa	386	24,5
englanti	379	24,1
espanja	334	21,2
italia	106	6,7
puola	76	4,8
romania	52	3,3
ranska	37	2,3
muut	203	12,9
Yhteensä	1 573	100

2019

Vetoomuksen kieli	Vetoomusten määrä	%
saksa	337	24,8
englanti	331	24,4
espanja	183	13,5
italia	123	9,1
romania	60	4,4
puola	56	4,1
ranska	53	3,9
muut	214	15,8
Yhteensä	1 357	100

Vetoomuksen esittäjän kansalaisuus

Kansalaisuuden osalta voidaan todeta, että Saksan kansalaisten esittämien vetoomusten määrä on suurin molempina vuosina, ja se kasvoi 17,1 prosenttia vuonna 2020.

Lisäksi jäljempänä olevista taulukoista käy ilmi, että Espanjan ja Puolan kansalaisten vuonna 2020 esittämien vetoomusten määrä kasvoi huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna. Espanjan kansalaisten esittämät vetoomukset lisääntyivät 83,1 prosenttia ja Puolan kansalaisten esittämät vetoomukset 45,8 prosenttia vuonna 2020.

Sen sijaan Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten esittämien vetoomusten määrä väheni yli puolella vuonna 2020 (56,8 prosenttia). Kuten vuonna 2019, Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten vetoomuksissa vuonna 2020 esitetyt kysymykset koskivat pääasiassa EU:n kansalaisuuden ja siihen liittyvien oikeuksien menettämistä sekä erosopimuksen täytäntöönpanoa.

2020

Yleisin vetoomuksen esittäjän kansalaisuus	Vetoomusten määrä	%
Saksa	404	13,8
Espanja	368	12,5
Italia	127	4,3
Puola	105	3,6
Romania	89	3,0
Bulgaria	47	1,6
Kreikka	45	1,5
Suomi	40	1,4
Yhdistynyt kuningaskunta	38	1,3
Muut EU-kansalaisuudet	262	8,8
Muut kuin EU-kansalaiset	51	1,7

2019

Yleisin vetoomuksen esittäjän kansalaisuus	Vetoomusten määrä	%
Saksa	345	25,4
Espanja	201	14,8
Italia	139	10,2
Romania	97	7,1
Yhdistynyt kuningaskunta	88	6,5
Puola	72	5,3
Kreikka	55	4,0
Bulgaria	52	3,8
Ranska	51	3,8
Muut EU-kansalaisuudet	231	17,1
Muut kuin EU-kansalaiset	28	2,0

Vetoomusten pääaiheet

Jäljempänä olevissa taulukoissa esitetään kymmenen vetoomusten pääasiallista aihetta. Taulukoista voidaan päätellä, että tärkeimmät aiheet vuosina 2020 ja 2019 olivat perusoikeudet ja ympäristö.

Vuonna 2020 terveyttä ja perusoikeuksia koskevien vetoomusten määrä kuitenkin kasvoi merkittävästi. Suuri kasvu liittyy epäilemättä terveyteen. Vuonna 2020 valiokunta vastaanotti 221 terveysaiheista vetoomusta, kun vuonna 2019 samasta aiheesta kirjattiin 97 vetoomusta. Määrä yli kaksinkertaistui vuonna 2020, mikä johtuu pääasiassa covid-19:ää koskevien vetoomusten suuresta määrästä. Tältä osin on syytä muistaa, että yli puolet terveyttä käsittelevistä vetoomuksista (122 vetoomusta 221:stä) liittyy covid-19-pandemian puhkeamisesta ja leviämisestä johtuvaan kansanterveysuhkaan.

Vuonna 2020 perusoikeuksia koskevien vetoomusten määrä kasvoi 41,8 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. On myös mielenkiintoista huomata, että 72:ssa perusoikeuksien aihepiiriin kirjatusta 268 vetoomuksesta tuodaan esiin huoli kansallisten covid-19-hätätoimenpiteiden vaikutuksesta kansalaisten perusoikeuksiin ja -vapauksiin, mukaan lukien liikkumisvapaus, oikeus tehdä työtä, tiedonsaantioikeus ja oikeus koulutukseen.

Sen sijaan vuonna 2020 ympäristöasioita koskevien vetoomusten määrä pieneni 20,6 prosenttia ja oikeusasioita koskevien vetoomusten määrä 17,9 prosenttia.

2020

Vetoomusten kymmenen pääaihetta	Vetoomusten määrä	%
Perusoikeudet	268	11,1
Terveys	221	9,2
Ympäristö	200	8,3
Oikeusasiat	151	6,3
Koulutus ja kulttuuri	104	4,3
Sisämarkkinat	99	4,1
Liikenne	79	3,3
Työllisyys	68	2,8
Sosiaaliasiat	60	2,5
Omistusoikeudet ja niiden palauttaminen	13	0,5

2019

Vetoomusten kymmenen pääaihetta	Vetoomusten määrä	%
Ympäristö	252	12,2
Perusoikeudet	189	9,2
Oikeusasiat	184	8,9
Terveys	97	4,7
Liikenne	90	4,4
Sisämarkkinat	90	4,4
Työllisyys	79	3,8
Koulutus ja kulttuuri	62	3,0
Sosiaaliasiat	45	2,2
Omistusoikeudet ja niiden palauttaminen	33	1,6

Vetoomusportaali

Vuoden 2014 lopussa perustettua vetoomusportaalia on parannettu edelleen, jotta se olisi käyttäjäystävällisempi, turvallisempi ja helpommin kansalaisten saatavilla.

Vuonna 2020 tehtiin merkittäviä teknisiä parannuksia, jotka mahdollistavat paremman käyttökokemuksen verkkoportaalista. Ensinnäkin verkkoportaalista julkaistiin kaksi uutta versiota, elokuussa ja marraskuussa 2020. Niihin sisältyi useita korjauksia ja parannuksia, joissa keskityttiin pääasiassa tietoturva-aukkojen korjaamiseen. Myös usein kysytyjen kysymysten osiota on päivitetty ja uusia näyttökuvia lisätty. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutetun suositusten täytäntöönpanemiseksi on tehty useita tietosuojaa koskevia parannuksia ja otettu käyttöön uusi salasanan palautusmekanismi. Vetoomusportaalin, ePetin ja PETIGREFin välisiä yhteenliitäntöjä on kehitetty edelleen, mikä on johtanut käyttöliittymän laaja-alaiseen uudistamiseen. Myös ulkoisen kehitystyön ja Hermes-järjestelmän integroinnin varmistamiseksi on toteutettu toimia.

Kaikki nämä parannukset ja päivitykset on esitelty ja niistä on keskusteltu 16. lokakuuta 2020 pidetyssä vetoomusportaalin ohjauskomitean kokouksessa.

Suhteet komissioon

Komissio on edelleen vetoomusvaliokunnan luonnollinen kumppani vetoomusten käsittelyssä, koska komissio on unionin oikeuden täytäntöönpanon ja noudattamisen varmistamisesta vastuussa oleva EU:n toimielin. Valiokunnan ja komission yhteistyö on vakiintunutta ja sitä ylläpidetään jatkuvasti. Tärkein yhteyspiste komissiossa on pääsihteeristö, joka koordinoi vetoomusten jakelua asiasta vastaaville komission yksiköille ja toimittaa komission vastaukset valiokunnan sihteeristölle. Vaikka komissio on tehostanut toimiaan oikea-aikaisten

vastausten antamiseksi, valiokunta katsoo, että komission olisi osallistuttava tiiviimmin vetoamusvaliokunnan työhön sen varmistamiseksi, että vetoamuksen esittäjät saavat täsmällisen vastauksen EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa koskeviin pyyntöihinsä ja valituksiinsa.

Lisäksi valiokunta muistuttaa, että se vaatii säännöllisesti päivitettyjä tietoja meneillään olevien rikkomusmenettelyjen etenemisestä, avoimuutta sekä oikeutta tutustua käsiteltävänä oleviin vetoomuksiin liittyviin asiakirjoihin, jotka koskevat rikkomuksia ja EU Pilot -menettelyjä. Valiokunta suhtautuu edelleen kriittisesti komission uuteen täytäntöönpanopolitiikkaan, joka esitettiin vuonna 2016 annetussa tiedonannossa ”EU:n lainsäädäntö: parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla” (C(2016)8600) ja jossa pyritään ohjaamaan kansalaiset kansalliselle tasolle, kun valituksissa tai vetoamuksissa ei ole kyse laajemmasta periaatteesta tai EU:n lainsäädännön järjestelmällisestä noudattamatta jättämisestä. Tältä osin valiokunta katsoo, että komission olisi tarkistettava, toteuttavatko kansalliset viranomaiset tarvittavat toimenpiteet vastatakseen kansalaisten vetoamuksissaan esittämiin huolenaiheisiin.

Ottaen huomioon valiokuntien kokousten ja toimien lyhennetyt aikataulut, jotka johtuivat parlamentin varotoimenpiteistä covid-19:n leviämisen rajoittamiseksi, valiokuntien puheenjohtajakokous päätti vuonna 2020 (3. huhtikuuta 2020) poikkeuksellisesti, että valiokunnat voisivat käydä komission kanssa keskustelua kirjallisesti.

Tämän päätöksen seurauksena valiokunnan puheenjohtaja lähetti 21. huhtikuuta 2020 komission varapuheenjohtajalle Maroš Šefčovičille kirjeen, joka sisälsi luettelon kysymyksistä, jotka koskivat pääasiassa komission suunniteltuja toimenpiteitä covid-19-pandemiasta johtuvien terveys-, talous- ja sosiaalkriisien ratkaisemiseksi, komission osallistumista valiokunnan työhön ja sen suhtautumista vetoomuksiin, joissa ei ole kyse EU:n lainsäädännön järjestelmällisestä rikkomisesta, sekä useita toimielinten välisiä kysymyksiä, kuten Euroopan tulevaisuuskonferenssia ja neuvoston avoimuusvaatimuksia. Komission varapuheenjohtajan 7. toukokuuta 2020 toimittamien vastausten perusteella valiokunta hyväksyi keskeiset kysymyksensä parlamentin yhteenvetokertomusta varten jäsennellyn vuoropuhelun puitteissa.

Vetoamusvaliokunta oli tyytyväinen varapuheenjohtaja Maroš Šefčovičien etaosallistumiseen 3. joulukuuta 2020 pidettyyn kokoukseensa osana jäsennellyn vuoropuhelun vuosittaista ohjelmaa. Tarkoituksena oli seurata huhti- ja toukokuussa 2020 toteutettua kirjallista menettelyä ja keskustella komission uuteen työohjelmaan kuuluvista asiaankuuluvista aloitteista ja erityisesti päätavoitteen ”uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle” saavuttamisesta. Komission jäsen kiitti vetoamusvaliokuntaa tuloksekkaasta yhteistyöstä ja korosti joitakin komission työohjelman tärkeimpiä kohtia.

Valiokunta keskusteli 2. joulukuuta 2020 komission oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston vt. pääjohtajan Salla Saastamoisen kanssa jäsenvaltioiden käyttöön ottamien covid-19-toimenpiteiden seurannan tuloksista.

Suhteet neuvostoon

Neuvoston sihteeristön jäsenet osallistuvat vetoamusvaliokunnan kokouksiin satunnaisesti. On valitettavaa, että vuonna 2020 neuvoston osallistuminen keskusteluihin on ollut hyvin vähäistä. Valiokunta katsoo tässä yhteydessä, että jäsenvaltioiden kanssa olisi tehtävä aktiivisempaa yhteistyötä, jotta kansallisten viranomaisten nopeita vastauksia ja reaktioita edellyttävät vetoamukset saataisiin käsiteltyä. Valiokunta tunnustaa kuitenkin joidenkin jäsenvaltioiden aktiivisen panoksen keskusteluun asianomaisista vetoamuksista valiokunnan kokouksissa. Tältä osin on syytä muistuttaa Slovakian pysyvän edustuston osallistumisesta 10. marraskuuta 2020 pidetyssä valiokunnan kokouksessa käytyyn keskusteluun vetoamuksesta nro 0194/2020, joka koskee väitettyä korruptiota Slovakiassa.

Suhteet Euroopan oikeusasiamieheen

Vetoamusvaliokunta on ylläpitänyt rakentavia työsuhteita Euroopan oikeusasiamieheen.

Oikeusasiamies Emily O'Reilly esitteli vuoden 2019 vuosikertomuksensa valiokunnan kokouksessa 3. syyskuuta 2020. Tässä yhteydessä oikeusasiamies kiitti parlamenttia uudelleenvalinnastaan ja korosti erityisiä suhteita vetoamusvaliokuntaan. Hän esitteli myös lyhyesti työnsä edistymistä kuluneen vuoden aikana, antoi esimerkkejä yksittäisistä tapauksista, jotka hänen toimistonsa oli ratkaissut, ja pani merkille toimielinten edistymisen hallintokäytäntöjen parantamisessa. Lisäksi oikeusasiamies piti myönteisenä parlamentin merkittävää tukea Euroopan oikeusasiamiehen erityiskertomukselle, joka koski neuvoston vastuuvollisuutta ja sen lainsäädäntöprosessin avoimuutta.

Suhteet Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen

Vetoamusvaliokunta on viime vuosina luonut rakentavat työsuhteet Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen ja antanut aktiivisen panoksen sen vuotuisiin työohjelmiin.

Vetoamusvaliokunta toimitti vuonna 2020 seuraavat ehdotukset tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2021 työohjelmaan: – Arviointi EU:n varojen ja ohjelmien käytöstä köyhyyden torjumiseksi EU:ssa – Eläinten hyvinvointi kuljetuksen aikana – kunnioittaako EU eläinten hyvinvointia kuljetuksen aikana?.

Lisäksi tilintarkastustuomioistuimen presidentti tarjosi 11. toukokuuta 2020 päivätyssä kirjeessä valiokunnalle mahdollisuuden tehdä lisäehdotuksia tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2021 työohjelmaan covid-19-pandemiaan liittyvien kysymysten käsittelemiseksi. Vetoamusvaliokunta esitti tältä osin useita täydentäviä ehdotuksia, muun muassa arvion covid-19:n vaikutuksesta etsintä- ja pelastustoimiin Välimerellä, rajatyöntekijöiden ja siirtotyöläisten vapaaseen liikkuvuuteen ja sukupuoleen perustuvaan väkivaltaan liikkumisrajoitusten aikana sekä arvion covid-19-hankkeiden osalta EU:n varoista maksettavia tavaroita ja palveluja koskevista tarpeista ja hankinnoista.

Vetoamusvaliokunta kuuli 20. tammikuuta 2020 alustuksen tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 14/2019 ”Kerro mielipiteesi!”: Kansalaiset osallistuvat komission julkisiin kuulemisiin, mutta niihin liittyvät tiedotustoimet ovat puutteellisia”. Alustuksen piti erityiskertomuksen esittelijä Annemie Turtelboom.

Suhteet muihin EU:n toimielimiin

Vetoomusvaliokunta kuuli 19. helmikuuta 2020 alustuksen Euroopan talous- ja sosiaalikomitean tiedonannosta ”Vammaisten henkilöiden todellinen oikeus äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa”. Sen piti tiedonannon esittelijä Krzysztof Pater.

Tiedonhankintamatkat

Vetoomusvaliokunta järjesti 24.–26. helmikuuta 2020 tiedonhankintamatkan siviiliprosessilain täytäntöönpanomenettelyistä ja väitetyistä sääntöjenvastaisten lausekkeiden käytöstä Bulgariassa. Tiedonhankintamatkaa Bulgariaan koskevaa raporttiluonnosta käsiteltiin valiokunnan kokouksessa 10. marraskuuta 2020.

Vaikka koordinaattorit päättivät tammikuussa 2020, että vetoomusvaliokunnan olisi tehtävä kaksi tiedonhankintamatkaa vuoden 2020 jälkipuoliskolla (tiedonhankintamatka Saksan lastensuojeluvirastoon (Jugendamt) ja tiedonhankintamatka Baskimaan alueelle Espanjassa), näiden matkojen järjestäminen keskeytettiin sen jälkeen, kun parlamentin puhemies oli päättänyt peruuttaa parlamentin tilaisuudet, valtuuskunnat mukaan luettuina, yhtenä varotoimenpiteenä covid-19:n leviämisen hillitsemiseksi ja parlamentin jäsenille ja henkilöstölle aiheutuvien terveysriskien minimoimiseksi. Tämän päätöksen vuoksi vuonna 2020 ei tehty muita tiedonhankintamatkoja.

Julkiset kuulemistilaisuudet

Kuten alkuhuomautuksissa mainittiin, kuulemisten järjestäminen peruutettiin ainakin vuoden 2020 ensimmäisen puoliskon aikana varotoimenpiteenä covid-19:n leviämisen hillitsemiseksi parlamentin tiloissa. Tämä päätös selittää vuonna 2020 järjestettyjen kuulemisten hyvin vähäisen määrän.

Vetoomusvaliokunta järjesti 29. lokakuuta 2020 yhdessä oikeudellisten asioiden valiokunnan, perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kanssa julkisen kuulemisen aiheesta ”Unionin kansalaisuus: vaikutusmahdollisuudet, osallisuus, osallistuminen”. Tilaisuus oli parlamentin panos unionin kansalaisuutta vuonna 2020 koskevaan komission katsaukseen ja foorumi, jossa keskusteltiin komission heinä–lokakuussa 2020 toteuttaman EU:n kansalaisoikeuksia koskevan julkisen kuulemisen tuloksista. Kuulemisessa keskityttiin unionin kansalaisuuden konkreettiseen arvoon kansalaisten elämässä ja covid-19-pandemian aikana sekä demokraattisten prosessien osallistavuuden parantamiseen ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen. Lopuksi keskustelussa pohdittiin tulevia tapoja yksinkertaistaa ja vahvistaa EU:n kansalaisoikeuksia, edistää EU:n kansalaisuuden arvoja ja kansalaisten demokraattista osallistumista sekä oppia covid-19-pandemian hallinnasta saaduista kokemuksista.

Keskeiset kysymykset

- *Covid-19 ja terveys*

Covid-19-pandemiasta aiheutuneesta terveysuhasta ja sosioekonomisesta hätätilanteesta kärsivät kansalaiset esittivät huolensa parlamentille sen luonnollisen kansalaisportaalin, vetoamusvaliokunnan, kautta. Vuonna 2020 valiokunta vastaanotti ja käsitteli 209 covid-19:ään liittyvää vetoomusta ja vastasi niihin.

Voi olla syytä korostaa, että näistä vetoomuksista 122:ssa tuodaan esiin kansanterveyteen liittyviä kysymyksiä, aina kansalaisten terveyden suojelusta viruksen leviämiseltä sekä hoidoista ja suojavarusteista terveyskriisin hallintaan jäsenvaltioissa sekä rokotteiden hankintaan ja jakeluun.

Sen sijaan 72:ssa covid-19:ää koskevista vetoomuksista keskitytään enemmän vaikutuksiin, joita kansallisilla hätätoimenpiteillä, sulkutoimet mukaan lukien, on ollut demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja perusoikeuksiin. Erityisesti matkustamiseen ja työhön kohdistuvat rajoitukset lukeutuvat kansalaisten suurimpiin huolenaiheisiin. Muut vetoomusten esittäjien esiin tuomat tärkeät kysymykset liittyvät liikenteeseen, erityisesti peruutettujen lentojen ja matkojen hoitamiseen pandemian aikana, sekä korvausmekanismeihin.

Kuten alkuhuomautuksissa mainittiin, valiokunta käsitteli kokouksissaan huhtikuusta heinäkuuhun 2020 ensisijaisesti seuraavia kansalaisten merkittäviä huolenaiheita covid-19-taudin leviämisestä ja sen vaikutuksista: – EU:n uudistaminen ja sen vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, jotta voidaan paremmin vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin, sekä EU:n rahoitusvälineiden laajentaminen; – tapa, jolla lentoyhtiöt ja matkatoimistot ovat hoitaneet peruuntuneisiin lentoihin ja matkoihin liittyvän tilanteen covid-19-pandemian aikana; – covid-19-kriisin aikana toteutettujen toimenpiteiden vaikutus Schengen-järjestelmään; – rokottaminen covid-19-tautia vastaan; – asunnottomien vaikea tilanne Euroopassa covid-19-pandemian aikana; – pakolaisten ja paikallisten asukkaiden suojele covid-19-taudilta Egeanmeren saarilla; – tiettyjen jäsenvaltioiden asettamat matkustusrajoitukset; – covid-19:n vaikutus kehitysvammaisten henkilöiden oikeuksiin.

Valiokunnan päättämien tulosten osalta on syytä muistaa, että covid-19:ää koskevista vuonna 2020 esitetyistä vetoomuksista 135:n käsittely jatkui, kun taas 74 vetoomuksen käsittely päätettiin. Mikä tärkeintä, valiokunta myös hyväksyi jatkotoimina päätöslauselmaesitykset Schengen-järjestelmästä ja covid-19-kriisin aikana toteutetuista toimenpiteistä, kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä oikeuksista covid-19-kriisissä sekä asunnottomuuden vähentämisestä Euroopan unionissa.

Lisäksi on syytä muistaa, että terveyden alalla valiokunta hyväksyi tärkeän ja erittäin odotetun päätöslauselmaesityksen, joka koskee lisärahoituksen myöntämistä myalgista myeloenkefalopatiaa koskevalle biolääketieteelliselle tutkimukselle ja johon tiedeyhteisö ja potilasyhteisö suhtautuivat erityisen myönteisesti.

- *Perusoikeudet*

Vuonna 2020 valiokunta keskusteli lukuisista vetoomuksista, jotka koskivat perusoikeuksia, muun muassa covid-19-hätätoimenpiteiden vaikutusta oikeusvaltioperiaatteeseen ja demokratiaan sekä vapaaseen liikkuvuuteen, oikeuteen työhön, tiedonsaantioikeuteen ja oikeuteen koulutukseen. Tältä osin valiokunta kiinnitti erityistä huomiota kansalaisten huoleen kansallisista matkustusrajoituksista ja niiden vaikutuksesta Schengen-järjestelmään. Valiokunta hyväksyi tässä yhteydessä edellä mainitun päätöslauselmaesityksen Schengen-järjestelmästä ja covid-19-kriisin aikana toteutetuista toimenpiteistä. Jatkotoimena vetoomukseen, jossa tuodaan esiin yli 4 miljoonan asunnottoman vaikea tilanne Euroopassa covid-19-pandemian aikana, valiokunta hyväksyi myös päätöslauselmaesityksen asunnottomuuden vähentämisestä Euroopan unionissa.

Lisäksi valiokunta kiinnitti erityistä huomiota lasten oikeuksiin. Tähän liittyen valiokunta tarkasteli useita vetoomuksia, jotka koskivat vanhempien Japanissa tekemiä lapsikaappauksia. Vetoomusten mukaan Japani ei noudata vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen ja vuoden 1989 Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Tässä yhteydessä valiokunta myös kuuli Ewa Kopaczia, parlamentin koordinaattoria lasten oikeuksia koskevissa asioissa. Jatkotoimena valiokunta hyväksyi 16. kesäkuuta 2020 päätöslauselmaesityksen ”Vanhempien Japanissa tekemät kansainväliset ja maan sisäiset lapsikaappaukset, joiden kohteena olevilla lapsilla on EU:n kansalaisuus”.

Lisäksi valiokunta antoi 7. syyskuuta 2020 lausunnon mietinnöstä ”Perusoikeuksien tilanne Euroopan unionissa – vuosikertomus 2018–2019” ja lausunnon mietinnöstä ”Eriarvoisuuden vähentäminen keskittyen etenkin työssäkäyvien köyhyyteen”.

Lisäksi vetoomusvaliokunta järjesti 29. lokakuuta 2020 yhdessä oikeudellisten asioiden valiokunnan, perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kanssa edellä mainitun julkisen kuulemisen aiheesta ”Unionin kansalaisuus: vaikutusmahdollisuudet, osallisuus, osallistuminen”.

- *Ympäristöasiat*

Vuonna 2020 valiokunta kiinnitti erityistä huomiota kansalaisten ympäristönsuojelua koskeviin huolenaiheisiin, joista keskusteltiin kaikissa valiokunnan kokouksissa, lukuun ottamatta huhtikuun ja heinäkuun välisenä aikana pidettyjä kokouksia, joissa käsiteltiin ainoastaan covid-19:ää koskevia vetoomuksia.

Valiokunta käsitteli pääasiassa seuraavia kysymyksiä: kaivostoiminta ja sen ympäristövaikutukset, ydinturvallisuus, ilman saastuminen ja luonnon ekosysteemien heikkeneminen. Kaivostoimintaa koskevista vetoomuksista keskusteltiin useissa valiokunnan kokouksissa vuonna 2020. Helmikuussa pidetyssä kokouksessaan valiokunta käsitteli useita vetoomuksia, jotka koskivat eri jäsenvaltioissa, kuten Saksassa, Bulgariassa ja Kreikassa,

olevia ydinvoimaloita sekä useita vetoomuksia, joissa korostettiin Espanjan Murciaassa sijaitsevan Mar Menorin laguunin ekosysteemin saastumista ja heikkenemistä.

Jäsenet keskustelivat myös vetoomuksista, jotka koskivat Itämeressä esiintyviä myrkyllisiä aineita ja kemiallisia jäämiä, jotka ovat lähtöisin toisen maailmansodan aikana upotetuista aseista.

- *Vammaisasiat*

Vetoamusvaliokunnalla on erityinen tehtävä vaalia Yhdistyneiden kansakuntien vammaisyleissopimuksen noudattamista poliittisessa päätöksenteossa ja lainsäädäntötoiminnassa EU:n tasolla. Tähän vastuuseen liittyen valiokunta käsittelee vammaisasiota koskevia vetoomuksia. On syytä korostaa, että vuonna 2020 vammaisasiota koskevien vetoomusten määrä lähes kaksinkertaistui vuoteen 2019 verrattuna (20 vuonna 2020 ja 12 vuonna 2019). Vuonna 2020 valiokunta jatkoi vammaisasiota koskevien vetoomusten käsittelyä, mikä osoitti, että suurimmat haasteet ovat edelleen syrjintä, koulutuksen saatavuus ja työllisyys sekä osallisuus.

Valiokunta esimerkiksi kuuli vetoomuksen, jossa tuotiin esiin kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä covid-19-pandemian aikana kohtaamat vaikeudet, jotka koskevat erityisesti terveystalouden saatavuutta, henkilökohtaista apua sekä yhteydenpitoa perheisiin ja hoitajiin. Tässä yhteydessä valiokunta hyväksyi myös edellä mainitun päätöslauselmaesityksen kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä oikeuksista covid-19-kriisissä.

Lisäksi vetoamusvaliokunta tutki vetoomusta nro 1056/2016 aiheesta, joka liittyy tiiviisti sen toimintaan, nimittäin vetoomusten esittämisestä Euroopan parlamentille EU:ssa käytetyillä kansallisilla viittomakielillä. Kuurojen Euroopan unionin puolesta esitettyssä vetoomuksessa perusteltiin, että kuuroilla viittomakielen käyttäjillä olisi myös oltava oikeus viestiä omalla viittomakielellään yhdenvertaisesti suhteessa muihin vetoomusten esittäjiin, jotka voivat esittää vetoomuksensa haluamallaan EU-kielillä. Vetoomuksen esittäjä viittasi YK:n vammaisyleissopimuksen ja perusoikeuskirjan määräyksiin ja totesi lopuksi, että EU:n toimielinten olisi toimittava edelläkävijöinä esteettömyyden edistämässä Euroopassa. Jatkotoimena valiokunta päätti sellaisten toimenpiteiden toteuttamisesta, joilla vetoomuksen esittäjät saavat oikeuden viestiä omalla viittomakielellään, ja kehotti perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokuntaa arvioimaan, onko parlamentin työjärjestystä tarpeen tarkistaa, jotta tällaisten toimenpiteiden täytäntöönpano olisi mahdollista. Tätä varten hallinnolliselle tasolle perustettiin lokakuussa 2020 viittomakieltä käsittelevä pääosastojen välinen työryhmä.

Lisäksi valiokunta kuuli 19. helmikuuta 2020 pitämässään kokouksessa esityksen Euroopan talous- ja sosiaalikomitean tiedonannosta ”Vammaisten henkilöiden todellinen oikeus äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa”.

Valiokunta antoi 2. joulukuuta 2020 myös lausunnon mietinnöstä ”Yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY täytäntöönpano YK:n vammaisyleissopimuksen valossa”.

Lisäksi vetoamusvaliokunta isännöi 28. lokakuuta 2020 vammaisten henkilöiden oikeuksien suojelua koskevaa vuotuista työpajaansa ”Uusi vammaisstrategia”, jonka järjesti kansalaisoikeuksien sekä perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden politiikkayksikkö. Työpajan yhteydessä järjestettiin keskustelu uudesta vammaisstrategiasta vuosille 2020–2030. Tilaisuus tarjosi mahdollisuuden tarkastella uuden vammaisstrategian eri näkökohtia, kerätä ehdotuksia ja koordinoita eri osallistujien toimia.

Mietinnöt, päätöslauselmaesitykset ja lausunnot

Tammikuun ja helmikuun kokouksia lukuun ottamatta vetoamusvaliokunnan kokouksille varatut ajat lyhennettiin ensin kahden tunnin jaksoihin ja sitten neljään kahden tunnin kokoukseen kuukaudessa. Valiokunnan kokouksille varattujen aikojen lyhentymisestä huolimatta vetoamusvaliokunta teki tiivistä ja nopeatahtista työtä hyväksyäkseen huomattavan määrän parlamentin asiakirjoja.

Valiokunta hyväksyi mietinnön vetoamusvaliokunnan vuonna 2019 käsittelemistä asioista (2020/2044 (INI)) sekä seuraavat päätöslauselmaesitykset:

- päätöslauselmaesitys lisärahoituksen myöntämisestä myalgista myeloenkefalopatiaa koskevalle biolääketieteelliselle tutkimukselle (2020/2580(RSP)) (30. huhtikuuta 2020);
- päätöslauselmaesitys vanhempien Japanissa tekemistä kansainvälisistä ja maan sisäisistä lapsikaappauksista, joiden kohteena olevilla lapsilla on EU:n kansalaisuus (2020/2621(RSP)) (16. kesäkuuta 2020);
- päätöslauselmaesitys kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä oikeuksista covid-19-kriisissä (2020/2680(RSP)) (16. kesäkuuta 2020);
- päätöslauselmaesitys Schengen-järjestelmästä ja covid-19-kriisin aikana toteutetuista toimenpiteistä (2020/2801(RSP)) (10. marraskuuta 2020);
- päätöslauselmaesitys asunnottomuuden vähentämisestä Euroopan unionissa (2020/2802(RSP)) (10. marraskuuta 2020).

Lisäksi valiokunta antoi seuraavat lausunnot:

- kirjeen muodossa annettu lausunto neuvoston päätöksestä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen tekemisestä (2018/0427(NLE)) (21. tammikuuta 2020);

- lausunto mietinnöstä Euroopan unionin oikeuden soveltamisen valvonnasta 2017 ja 2018 (2019/2132(INI)) (19. helmikuuta 2020);
- lausunto suosituksista Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa uudesta kumppanuudesta käytäviä neuvotteluja varten (2020/2023(INI)) (30. huhtikuuta 2020);
- lausunto mietinnöstä ”Perusoikeuksien tilanne Euroopan unionissa – vuosikertomus 2018–2019” (2019/2199(INI)) (7. syyskuuta 2020);
- lausunto mietinnöstä ”Eriarvoisuuden vähentäminen keskittyen etenkin työssäkäyvien köyhyyteen” (2019/2188(INI)) (7. syyskuuta 2020);
- lausunto Turkkiä koskevasta vuoden 2019 kertomuksesta (2019/2176(INI)) (29. lokakuuta 2020);
- lausunto mietinnöstä ”Yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY täytäntöönpano YK:n vammaisyleissopimuksen valossa” (2020/2086(INI)) (3. joulukuuta 2020).

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	9.11.2021
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 26 -: 0 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Markus Buchheit, Francesca Donato, Eleonora Evi, Gheorghe Falcă, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolores Montserrat, Ulrike Müller, Yana Toom, Loránt Vincze, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Angel Dzhambazki, Anne-Sophie Pelletier, Domènec Ruiz Devesa
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Adam Bielan, Ska Keller, Simone Schmiedtbauer

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

26	+
ECR	Adam Bielan, Kosma Złotowski
ID	Markus Buchheit
NI	Francesca Donato
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Dolores Montserrat, Simone Schmiedtbauer, Loránt Vincze
RENEW	Vlad Gheorghe, Ulrike Müller, Yana Toom
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Cristina Maestre Martín De Almagro, Domènec Ruiz Devesa
THE LEFT	Anne-Sophie Pelletier
VERTS/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Ska Keller, Tatjana Ždanoka

0	-

1	0
ECR	Angel Dzhambazki

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää